

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง	
ผู้เขียน	นางสาวกิติพรรณ เชื้อสาร	
ปริญญา	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต	
คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รศ.ดร.วินัส ฤาชัย	ประธานกรรมการ
	ผศ.ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ	กรรมการ
	รศ.สุวรรรัตน์ ยิบมันตะศิริ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษารั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหา และอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง และ 2) เพื่อศึกษาหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาส่วนที่เป็นข้อมูลปฐมภูมินั้นจากการสัมภาษณ์แบบมีแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ นิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางจำนวน 100 ราย และกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางจำนวน 41 ราย ขณะที่ข้อมูลทุติยภูมิได้แก่ข้อมูลผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ปีงบประมาณ 2540 -2549 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติเชิงพรรณนา และการจัดเรียงลำดับความสำคัญ

การศึกษานี้ปัญหา และอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการพบว่าในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นความรู้เกี่ยวกับกำหนดเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีปัญหามากที่สุด ในการ

คำนวณเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ข้อกฎหมายภาษีที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เจ้าหน้าที่ตอบคำถามไม่ตรงกัน และการเผยแพร่ข่าวสารเน้นเผยแพร่ความรู้มากกว่าการสร้างความรู้ ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพบว่าในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นความรู้เกี่ยวกับอัตราภาษี วิธีการคำนวณภาษี การจัดทำรายงานภาษี ประเภทของแบบแสดงรายการและแบบนำส่ง กำหนดเวลาในการยื่นแบบ และสถานที่ยื่นแบบและนำส่งภาษี มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรพบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีปัญหามากที่สุดจากการที่ผู้ประกอบการไม่เข้าใจถึงสิทธิ และหน้าที่ การตีความข้อกฎหมายที่แตกต่างกัน และการค้นหาข้อมูลการยื่นแบบเพื่อชำระภาษีในบางกรณีไม่สามารถกระทำได้

ผลการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีความเห็นว่าในลำดับหนึ่ง คือ ให้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ และข้อกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มแจกให้แก่ผู้ประกอบการโดยใช้สื่อและภาษาที่เข้าถึงตัวผู้ประกอบการได้ง่าย ลำดับสองคือ ให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามสภาพความเป็นจริงและปฏิบัติต่อผู้ประกอบการด้วยความสุภาพเรียบร้อย และลำดับสาม คือ การอบรมให้ความรู้ ตลอดจนสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ ขณะที่ในกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่พบว่า ในลำดับหนึ่ง คือ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยมีรูปแบบการอบรมให้ความรู้ที่เข้าใจง่าย มีความน่าสนใจเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้องตรงกัน ลำดับสอง คือ การกำหนดระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และลำดับสาม คือ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีและเสียภาษีโดยสมัครใจ

Independent Study Title   Increasing Management Efficiency in the Revenue Collection
of Value-added Tax of Lampang Area Revenue Office

Author   Miss Katipun Chua-san

Degree   Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Assoc.Prof.Dr. Venus Rauechai   Chairperson

Asst.Prof.Dr. Sasipen Puangsaijai   Member

Assoc.Prof. Suwarat Gypmantasiri   Member

ABSTRACT

This study has two objectives: (1) to analyze what are problems and obstacles of VAT collection of the Lampang Area Revenue Office; and (2) to find appropriate approach to increase management efficiency in VAT collection of the Lampang Area Revenue Office.

Primary and secondary data were used in the study. Primary data were obtained from interviews with two groups of samples. The first sample comprised of a total of 100 corporate and owner entrepreneurs who have registered as VAT payers with the Lampang Area Revenue Office. The second sample comprised of 41 tax officers who worked for the Tax-Payers Close and Present Monitor System of the Lampang Area Revenue Office. Secondary data were from recorded information on VAT collection in Lampang Province during the fiscal years of 1997-2006. Descriptive statistics and rating scale technique were used to analyze the data.

On the study of problems and obstacles in VAT collection in Lampang. The results of the study showed that entrepreneurs in the sample, both single owners and corporate, did have knowledge and understanding of VAT law. Their level of knowledge and understanding were of medium level for all aspects of the law, except on the time aspect. They all knew very well when

to hand in VAT forms. The results of the study showed that the most serious problems expressed by the sample of entrepreneurs in enforcing VAT law in practice were problems involved in the calculations of tax penalty as well as additional amount of tax they have to pay. Changing criteria relating to tax payments, different answers/advice given by different tax officers, and the focus on giving general knowledge rather than understanding of tax law by the Revenue Office were also cited as major problems and obstacles. For the tax officers group, the results of the study showed that their level of knowledge and understanding of VAT law were of medium level for nearly all aspects of VAT law. However, their levels of knowledge and understanding on tax rates, tax calculation, tax report, types of tax forms, time to hand in tax forms, and place to hand in tax forms were found to be high on the rating scale used in this study. With regard to tax enforcement, the tax officers group found that lack of understanding about the rights and duties of tax payers was the most serious problem. Different interpretation of law clauses and not being able to have access to update information were also found to be major problems and obstacles among tax officers.

On the study of how to increase efficiency in VAT collection, the results of the study showed that the sample group of entrepreneur expressed that, first of all, more information on tax law should be given and it should be written in simple language for them to understand better. Next, tax payments should be calculated to reflect their real tax base, and tax officers should act politely. Short trainings to give entrepreneurs better understanding, especially on rights and duties of tax payers was seen as the third important way to improve efficiency in VAT collection. For the tax officers group, short trainings with update information using simple language was seen as the most important way to increase efficiency. Clearer rules and regulations in enforcing tax payments were seen as the second most important way of increasing efficiency. Promotion of better understanding on tax enforcement and better relations between tax payers and tax officers was seen as the third most important.